

Klass _____

Kille

Tjej

Härskartekniker i grupper och klasser

I en grupp kan det finnas olika förtryck under ytan. Förtrycken kan ibland vara osynliga och svåra att ta på. Berit Ås som är en forskare har tagit fram en modell som hon kallar för härskartekniker för att förklara hur detta osynliga förtryck kan se ut. Det är en mobbning som sker under ytan och är svår att upptäcka. Resultatet av härskarteknikerna blir att personer utsätts för förtryck och att det finns några som utsätter andra för det förtrycket. Det är en sorts maktutövning som en grupp och dess ledare utövar mot enskilda personer. Hela gruppen kan må dåligt av detta förtryckarspel och gruppens medlemmar mår även de dåligt, då de blir indragna i konflikter och i deltar i mobbning.

De olika härskarteknikerna

Osynliggörande

Det innebär att en person görs osynlig av gruppen. Det kan t.ex. vara när man ska välja personer att jobba med. Då blir personen alltid "bortglömd" Det kan också vara om personen säger någonting på ett möte, i en diskussion så tystnar gruppen och sedan fortsätter pratet som om personen inte sagt någonting alls. Personen känner sig då dum som sa någonting. Resultatet kan bli att personen i fråga slutar att prata och säga saker i klassen eller på möten. Det kan även vara att när personen säger någonting så är det personer som säger att ingen som förstår vad personen menar. Personen kan då känna sig dum och osmart.

Fråga 1 : Finns det osynliggörande i din klass eller grupp?

Ringa in en siffra som beskriver hur du uppfattar det.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Nej, det förekommer inte alls

Det förekommer ofta.

Ge exempel på hur det förekommer:

-
-
-
-

Har du blivit utsatt för osynliggörande någon gång? Berätta

Förlöjligande

En person som utsätts för förlöjligande av en grupp upplever att gruppen inte tar det personen säger på allvar. Det kan t.ex. vara att ständigt kommentera eller vrida det personen säger så att det blir något annat budskap. Då kan gruppen skratta åt personen. Det kan även vara att göra ett skämt av det personen sagt. Om personen tar upp det så får den till svar att det bara var ett skämt och att den överreagerat. Vanligt att säga så om kvinnor. De är då kackliga som höns, har du mens eller? Män och pojkar kan få höra att de alltid ska vara så allvarliga och torra. "Fattar du inte skämt", är ett vanligt sätt att bemöta personen om den svarar emot.

Fråga 2: Förekommer det förlöjligande i din klass eller grupp?

Ringa in en siffra som beskriver hur du uppfattar det.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Inte alls

Det förekommer ofta

Ge exempel på hur det förekommer:

-
-
-
-

Har du blivit utsatt för förlöjligande någon gång? Berätta.

Undanhållande av information

En person "glöms" ständigt bort när gruppen ska göra något. Jaha, var det ingen som ringde dig? Det kan även vara att påminna personen om att gruppen faktiskt kommit överens om detta. Fast bara delar av gruppen kommit överens om det.. Det kan även vara att en person "glöms" bort vid inbjudningar till fester. Sen får den höra, ja just det....tänkte ju ringa dig..Var det ingen annan som ringde dig heller?

Fråga 3: Finns det undanhållande av information mot vissa i din klass eller grupp?

Ringa in en siffra som beskriver hur du uppfattar det.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Inte alls

Det förekommer ofta.

Ge exempel på hur det förekommer:

-
-
-
-

Har du blivit utsatt för undanhållande av information någon gång? Berätta.

Dubbel bestraffning

Oavsett hur en person beter sig så blir det alltid fel i gruppens ögon. Om en person inte gör någonting så är det fel och när personen gör någonting så gör den fel.

Fråga 4: Finns det dubbelbestraffning mot någon/några personer i din klass eller grupp?

Ringa in en siffra som beskriver hur du uppfattar det.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Inte alls

Det förekommer ofta

Ge exempel på hur det förekommer:

-
-
-
-

Har du blivit utsatt för dubbelbestraffning någon gång? Berätta.

Påförande av skam och skuld

Genom att t.ex. använda förlöjligande och dubbelbestraffning får gruppen en person att känna sig misslyckad och att det är fel på den själv. Personen tar på sig skam och skuld för att gruppen reagerar på det personen gör. Det upplevs av personen som att det är den personens fel att saker och ting händer. Ingen tycker om mig är en vanlig känsloreaktion hos den som är utsatt för denna påtryckning.

Fråga 5: Finns det påförande av skam och skuld mot någon i din klass eller grupp. Någon som någon i gruppen alltid tycker gör fel, oavsett vad den gör?

Ringa in en siffra som beskriver hur du uppfattar det.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Inte alls

Det förekommer ofta

Ge exempel på hur det förekommer:

-
-
-
-
-

Har du blivit utsatt för påförande av skam och skuld någon gång? Berätta.

Hot om våld eller våld

Hot om våld är om en person känner sig obekvämt att gå ut på rast för att den är osäker på om den ska bli lämnad i fred eller ej. Det kan även vara att personer hoppar på den i form av s.k. böghögar. Det är en förtryckarleik, där någon utsätts för våld. Gruppen gömmer här våldet i form av lekar. När snön kommer så finns förtrycket under ytan och personer som är utsatta för detta känner en ständig rädsla för s.k. mulning eller snöbollskastning. Här finns även ett visst sexualiserat våld. Snön kan fungera som en anledning "tillåtelse" att ta under tjejers kläder. Det finns även s.k. maktlekar där våldet göms i en lek. Bögtestet är ett sätt att utöva våld på . Att personer får skada sig själva, för att bevisa att de inte är bögar t.ex. Det våldet utövas genom påtryckning och gruppträck.

Fråga 6: Förekommer hot om våld eller våld i din klass eller grupp?

Ringa in en siffra som beskriver hur du uppfattar det.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Inte alls

Det förekommer ofta

Ge exempel på hur det förekommer:

-
-
-
-
-

Har du blivit utsatt för hot om våld eller våld någon gång? Berätta.

Objektifiering

Om man är utsatt för objektifiering innebär det att man ser andra som objekt eller om man blir utsatt så ser man sig själv som ett objekt. Det kan vara att man ska vara på ett speciellt sätt beroende på om man är kille eller tjej. Killar gråter inte, tjejer kan inte hålla på med vissa sporter. För att bli "godkänd" måste man t.ex. klä sig som en kille eller tjej. Tjejer kan känna sig obekväma och okvinnliga om det inte sminkar sig. Killar känner att de måste ha muskler och attityd och gilla "killgrejer" för att bli accepterade i gemenskapen.

Fråga 7. Förekommer objektifiering i din klass eller grupp?

Ringa in en siffra som beskriver hur du uppfattar det.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Inte alls

Det förekommer ofta

Ge exempel på hur det förekommer:

-
-
-
-
-

Har du blivit utsatt för objektifiering någon gång? Berätta.

Antal pojkar som svarade på enkäten

Fråga 1: Osynliggörande

Hur många pojkar i din klass har ringat in värdena nedan?

Skriv antalet i rutan ovanför värdet

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Räkna ut ett medelvärde på svaren

Ange det här:

Fråga 2: Förlöjligande

Hur många pojkar i din klass har ringat in värdena nedan?

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Skriv antalet i rutan ovanför värdet

Räkna ut ett medelvärde på svaren

Ange det här:

Fråga 3: Undanhållande av information

Hur många pojkar i din klass har ringat in värdena nedan?

Skriv antalet i rutan ovanför värdet

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Räkna ut ett medelvärde på svaren

Ange det här:

Fråga 4: Dubbelbestraffning

Hur många pojkar i din klass har ringat in värdena nedan?

Skriv antalet i rutan ovanför värdet

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Räkna ut ett medelvärde på svaren

Ange det här:

Fråga 5: Påförande av skam och skuld

Hur många pojkar i din klass har ringat in värdena nedan?

Skriv antalet i rutan ovanför värdet

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Räkna ut ett medelvärde på svaren

Ange det här:

Fråga 6: Hot om våld eller våld

Hur många pojkar i din klass har ringat in värdena nedan?

Skriv antalet i rutan ovanför värdet

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Räkna ut ett medelvärde på svaren

Ange det här:

Fråga 7: Objektivisering

Hur många pojkar i din klass har ringat in värdena nedan.

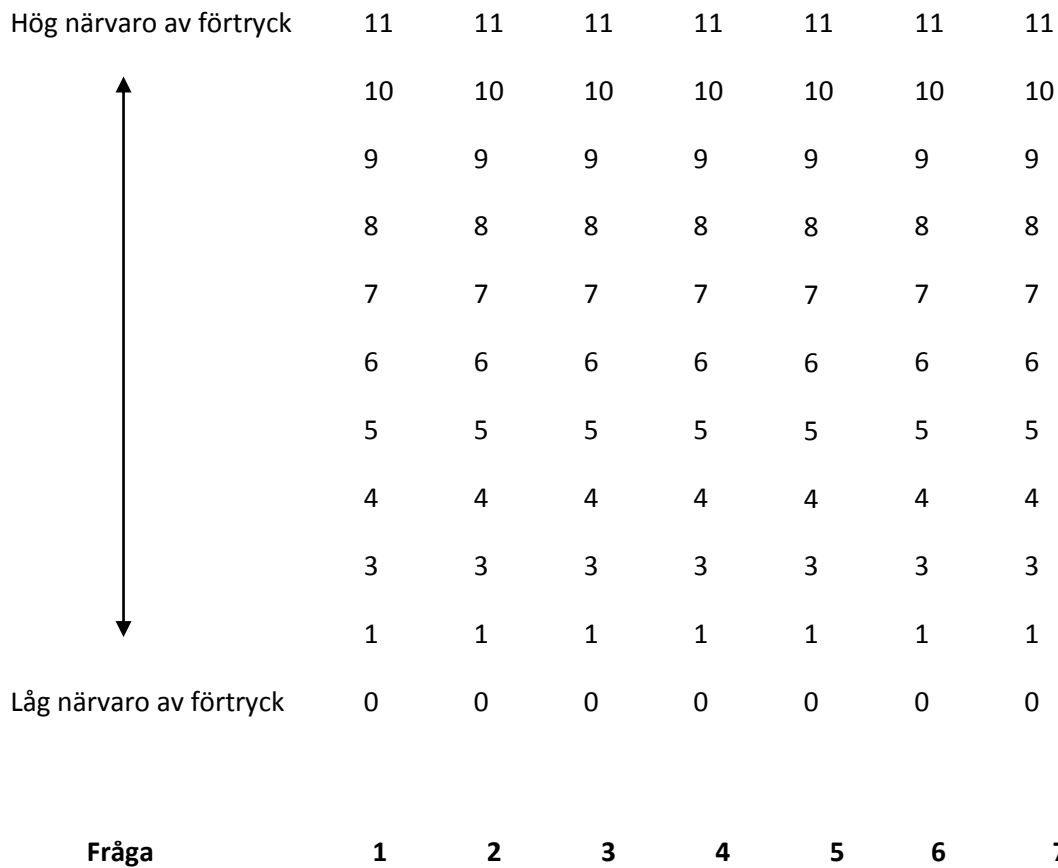
Skriv antalet i rutan ovanför värdet

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Räkna ut ett medelvärde på svaren

Ange det här:

Gör en grafisk överblick över frågorna som pojkarna besvarat. Ringa in medelvärdet av svaren på grafen. Rita en kurva mellan de inringade siffrorna.

Reflektion över resultatet av enkätundersökningen och resultatet av den grafiska sammanställningen:

Antal flickor som svarade på enkäten

Fråga 1: Osynliggörande

Hur många flickor i din klass har ringat in värdena nedan.

Skriv antalet i rutan ovanför värdet

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Räkna ut ett medelvärde på svaren

Ange det här:

Fråga 2: Förlöjligande

Hur många flickor i din klass har ringat in värdena nedan?

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Skriv antalet i rutan ovanför värdet

Räkna ut ett medelvärde på svaren

Ange det här:

Fråga 3: Undanhållande av information

Hur många flickor i din klass har ringat in värdena nedan?

Skriv antalet i rutan ovanför värdet

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Räkna ut ett medelvärde på svaren

Ange det här:

Fråga 4: Dubbelbestraffning

Hur många flickor i din klass har ringat in värdena nedan?

Skriv antalet i rutan ovanför värdet

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Räkna ut ett medelvärde på svaren

Ange det här:

Fråga 5: Påförande av skam och skuld

Hur många flickor i din klass har ringat in värdena nedan?

Skriv antalet i rutan ovanför värdet

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Räkna ut ett medelvärde på svaren

Ange det här:

Fråga 6: Hot om våld eller våld

Hur många flickor i din klass har ringat in värdena nedan?

Skriv antalet i rutan ovanför värdet

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Räkna ut ett medelvärde på svaren

Ange det här:

Fråga 7: Objektifiering

Hur många flickor i din klass har ringat in värdena nedan.

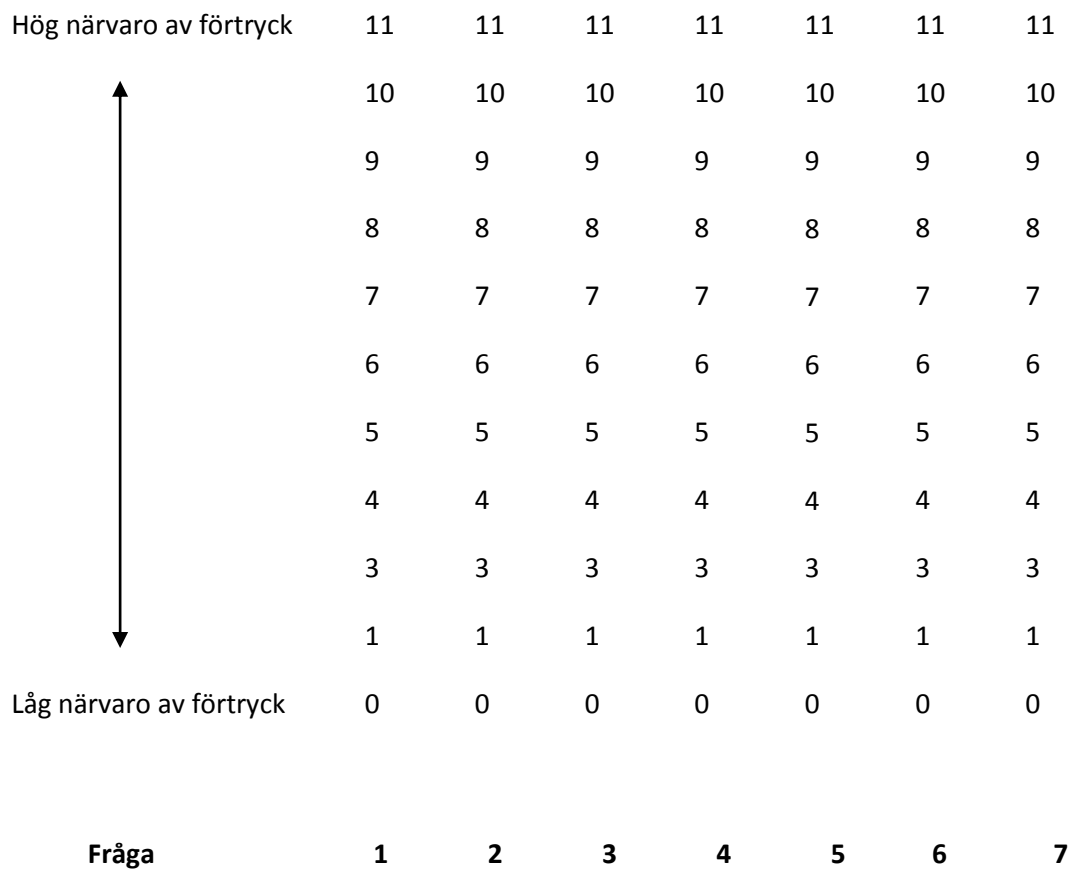
Skriv antalet i rutan ovanför värdet

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Räkna ut ett medelvärde på svaren

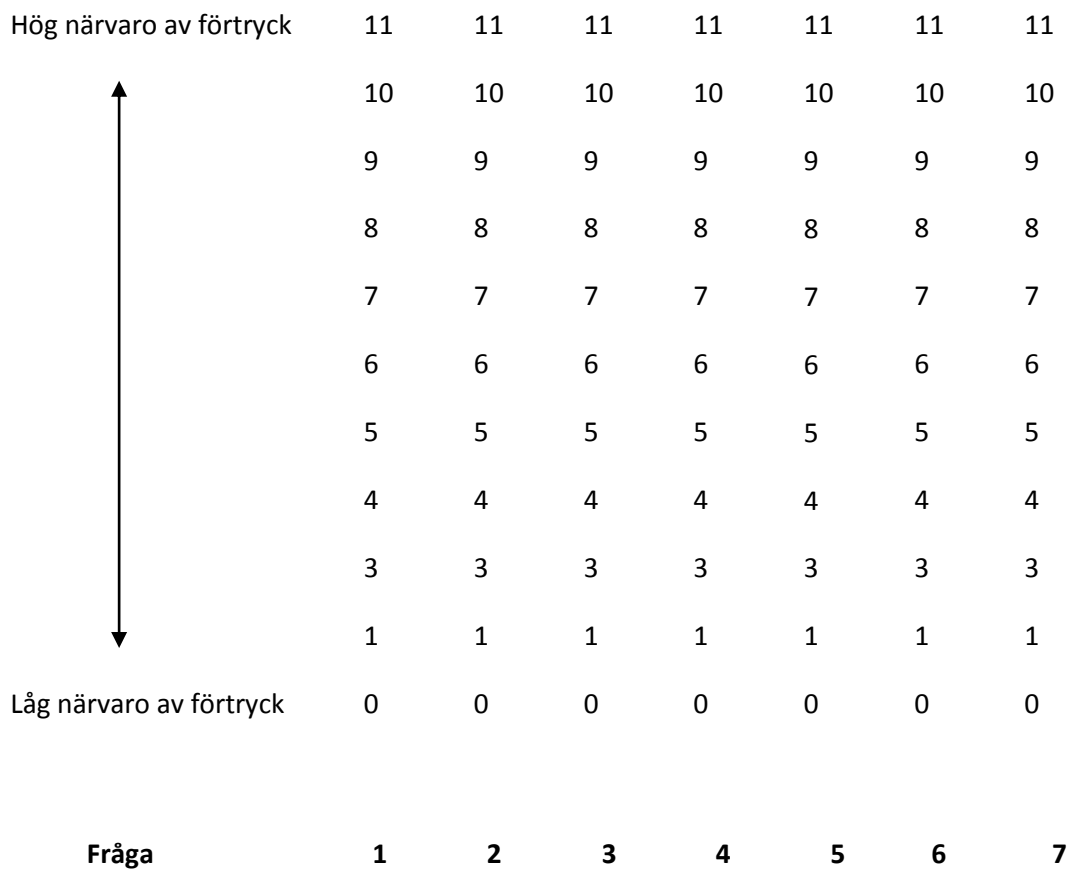
Ange det här:

Gör en grafisk överblick över frågorna som flickorna besvarat. Ringa in medelvärdet av svaren på grafen. Rita en kurva mellan de inringade siffrorna.

Reflektion över resultatet av enkätundersökningen och resultatet av den grafiska sammanställningen:

Gör en grafisk överblick över frågorna som både pojkarna och flickorna besvarat. Ringa in medelvärdet av svaren på grafen. Rita en kurva mellan de inringade siffrorna.

Reflektion över resultatet av enkätundersökningen och resultatet av den grafiska sammanställningen både flickor och pojkar sammantaget: